Hukuk Bölümü 2008/129 E. , 2009/38 K.

- 2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFIK KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 1

"İçtihat Metni"

Davacı : B.T.

Vekilleri : Av. Y.A.- Av. A.T.

Davalı : Iğdır Valiliği

O L A Y : Iğdır İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Denetleme Şubesi'nin 11.12.2006 gün ve 979828 sayılı trafik ceza tutanağı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 32 ve Ek 2. maddeleri uyarınca idari para cezası verilmiştir.

(Aynı zamanda "Araç trafikten men tutanağı" ile trafikten men edilen araç, davalı idare savunmasından anlaşıldığına göre 15 gün men süresi sonunda araç üzerindeki teknik değişikliklerin ruhsata işletildiği trafiğe çıkmasında sakınca olmadığı görüldüğünden teslim edilmiştir)

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

IĞDIR SULH CEZA MAHKEMESİ; 10.1.2007 gün ve 2007/21 Müt. sayı ile, itiraz edenin 22.12.2006 tanzim tarihli imzasız dilekçesinde özetle, 11.12.2006 tarih ve 979828 sayılı tutanak ile sürücüsü bulunduğu aracın tescil plakasına 465.-YTL idari para cezası kesildiğini, aynı gün tarafına tebliğ edildiğini, işlemin iptaline karar verilmesi talep ettiği, muterizin idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptalinin istenildiği, dava dosyasının incelenmesinde, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca idari para cezalarına adli yargı mercilerinde itiraz edilebileceğinin hükme bağlandığı, ancak, 8.3.2000 tarih ve 4550/2 madde ile değişik 2918 sayılı Yasa'nın 112/1. maddesindeki sürücü belgelerinin geri alınması hariç olmak üzere cümlesi gereğince bu tip davalarda Mahkemelerinin görevsiz olduğu ve yine 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesinden söz ederek, itiraz eden B.T. hakkında düzenlenen 11.12.2006 tarih ve 979828 seri nolu trafik ceza tutanağının itiraz edenin yüzüne karşı düzenlendiğinin ceza tutanağındaki imzası ile de anlaşıldığından, aracın tescil plakasına düzenlenmediğinden, idari yargının görev alanına giren idari işlem mahiyetinde olup idari işlemlere karşı idari yargı merciine başvurmanın icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ERZURUM 1. İDARE MAHKEMESİ; 19.3.2008 gün ve E:2007/1006 sayı ile, B.T. vekili tarafından davacının 11.12.2006 tarihinde trafik ekiplerince yapılan denetim sırasında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 32 ve Ek 2. maddelerine aykırı davrandığından bahisle 465,00YTL para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 11.12.2006 tarih ve 979828 seri numaralı trafik ceza tutanağının iptali istemiyle Iğdır Valiliği'ne karşı dava açıldığı, 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1, 32, ek 2 ve 112. maddeleri ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik 3, 16 ve 27. maddelerinden söz ederek, dava dosyasının incelenmesinden, davacının 11.12.2006 tarihinde trafik ekiplerince yapılan denetim sırasında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 32 ve Ek 2. maddelerine aykırı davrandığından bahisle 465,00YTL para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 11.12.2006 tarih ve 979828 seri numaralı trafik ceza tutanağının iptali istemiyle Iğdır Sulh Ceza Mahkemesi'nde dava açtığı, Iğdır Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10.1.2007 tarih ve 2007/21 Müteferrik sayılı kararı ile, davanın idare mahkemelerinin görevinde olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verildiği ve bu kararın kesinleşmesinden sonra davacı tarafından Mahkemelerinde bakılmakta olan iş bu davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda, davacıya 465,00YTL para cezası verilmesine ilişkin trafik ceza tutanağının iptali istemiyle adli yargı yerinde açılan davada, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararında davacı hakkında düzenlenen 11.12.2006 tarih ve 979828 seri numaralı trafik ceza tutanağının itiraz edenin yüzüne karşı düzenlendiği, aracın tescil plakasına göre düzenlenmediğinin anlaşıldığı, bu nedenle de idari işlem niteliğini haiz olduğu belirtilmekte ise de, 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesindeki düzenlemeye göre, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağının anlaşıldığı, incelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda idare mahkemelerinin görevli olduğunun açıkça gösterilmediğinin anlaşıldığı, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, davacının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 32 ve Ek 2. maddelerine aykırı davrandığından bahisle 465,00YTL para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 11.12.2006 tarih ve 979828 seri numaralı trafik ceza tutanağının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanunu'nun 27. maddesinin 1. fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu, uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülüp çözümlenmesine olanak bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vererek 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 2.3.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza

mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 32 ve Ek 2. maddeleri uyarınca verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 32. maddesinde, "Araçlar üzerinde yönetmelikte belirtilen şekillerde yapılacak her türlü değişikliğin ve adres değişikliklerinin işleten tarafından otuz gün içinde tescili yapan kuruluşa bildirilmesi zorunludur.

(Değişik : 21/5/1997 - 4262/4 md.) Bu madde hükmüne uymayanlar 1 800 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Üzerinde teknik değişiklik yapılan araçlar, değişikliğin şartlara uygun olarak yapıldığı belgelenip bu durum ilgili tescil bürosunda tescil edilinceye ve trafik belgesine işleten tarafından yazdırılıncaya kadar trafikten men edilir" ve Ek 2. maddesinde(Ek: 17/10/1996 - 4199/43 md. Değişik: 21/5/1997 - 4262/4 md.), "Araçlarını motorlu araç tescil ve trafik belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahipleri 14 400 000 lira para cezası ile cezalandırırlar.

Ayrıca, araç onbeş gün süre ile trafikten men edilir" hükmü yer almıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Erzurum 1. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Iğdır Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 10.1.2007 gün ve 2007/21 Müt. sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.